

Anteckningar från möte med Mölndalsåns vattenråd den 12 oktober 2018 på GR

Närvarande: Ove Dröscher, Mölndals stad, ordf.
Bengt Johansson, Härryda kommun, v. ordf.
Anders Bruce, Härryda kommun
Inger Kjellberg, Kretslopp och vatten i Göteborg
Marcus Claesson, Mölndals stad
Michael Nilsson, Naturskyddsföreningen Härryda
Rutger Fridholm, Lerums kommun
Stig Samuelsson, Södra skogsägarna
Torbjörn Löfgren, Mölndalsåns Fiskeråd
Peter Nolbrant, Havs- och vattenmyndigheten (Water CoG)
Ragnar Lagergren, Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Monica Dahlberg, GÄVVF/Göteborgsregionen (GR), sekr

1. Förra mötets protokoll

Anteckningarna läggs sedan till handlingarna.

2. Meddelanden

- Monica meddelade att vattenrådets yttrande över Mölndals ÖP skickats in.
- Tekniska förvaltningen i Mölndal har meddelat att de har en ny representant i vattenrådet som heter Per Sundström.

3. Dagens art (Michael Nilsson)

Klotgräs "Att leva på gränsen"

Klotgräset (*Pilularia globulifera*) är en liten flerårig vattenormbunke (kryptogam) med krypande, smala jordstammar på upp till en halv meters längd. Från jordstammens ovansida utgår vid noderna ca 10 cm långa trådsmala blad och på dess undersida skjuter ett knippe fina rötter ned. Dessutom bildas vid bladbaserna brunsvarta bildningar, sporfrukter stora som svartpepparkorn. Dessa är fyrrummiga och innehåller sporgömmen med två typer av sporer vilka frigörs när väggen spruckit upp i fyra flikar. Klotgräsets sällsynthet numera kan bero på att det har förbisetts eftersom bladen är trådsmala och gräslika. Bladen är dock som unga hoprullade i spetsen som hos de egentliga ormbunkarna och när konkurrensen inte är svår kan klotgräset bilda flera kvadratmeterstora mattor som har en speciell lukt.

Ekologi:

Klotgräset växer på grunda stränder av näringsfattiga sjöar och gölar. Helst ska botten bestå av finkorniga jordarter med mycket tunt dylager. Under vatten och likaså helt torrlagt blir den ofta steril. Den gynnas av bete (även av gåsbete) och andra störningar som håller nere högre vegetation. Klotgräset kan även förekomma och i vissa fall snabbt etablera sig i grunda åar, dammar, gamla grus- och lertag, nyanlagda småvatten och dylikt.

Hot:

Klotgräset är rödlistad som "Sårbar" (VU). Den ökande igenväxningen av sjöar och vattendrag samt det minskande betet av stränder och dammkanter är det största hotet mot klotgräset. Nyetablerade förekomster i vattenfyllda grustag och nyanlagda småvatten försvinner ovillkorligen om stränderna av dessa tillåts växa igen.

Påverkan

- Försurning (Viss negativ effekt)
- Ökad näringsbelastning (Stor negativ effekt)
- Igenväxning (Stor negativ effekt)
- Vattenreglering (Viss negativ effekt)

Åtgärder:

Bete bör återupptas på stränder där klotgräset växer. Minskade utsläpp i luft och vatten för att hejda eutrofieringen är också på lång sikt nödvändigt. Arten övervakas av floraväktare. ([Ref: Artdatabanken.se](http://Ref:Artdatabanken.se) där finns mer info.)

4. Samråd om MKN för vattenförekomsten SE639863-127455 Mölndalsån – Stensjön till sammanflödet med Kålleredsbäcken i Mölndals kommun

Beslutades att vattenrådet i sitt yttrande ställer sig bakom Vattenmyndighetens bedömning (Bilaga 5 - Protokoll 2018-08-15) att det inte föreligger förutsättningar för att ändra miljökvalitetsnormen för vattenförekomsten.

Ove och Marcus deltar inte i framtagandet av yttrandet då Mölndals stad är sökanden i målet. Bengt som vice ordförande skriver under.

5. Water Co Governance

Rapport från resa till Danmark sommaren 2018

Peter Nolbrant och Stig Samuelsson var med på resan. Danmark har ett tydligt uppströmsperspektiv i sina åtgärder. Man har kartlagt hela Danmark och det stora målet är att sänka kvävehalterna i vatten. Man bedriver ett intensivt jordbruk och arbetet med åtgärder är kraftigt styrt från uppifrån. Man har konstruerade våtmarker högt upp i systemet och naturliga längre ner. Dräneringar tas bort och man tänker inte på beskuggning av vattendrag. Samhället (å-män) slår/klipper diken och våtmarker och lantbrukaren måste ta hand om klippen. man muddrar inte, bara klipper växelvis.

Rapport från projektmöte i Holland

På mötet deltog 15 personer från projektets olika deltagande länder (Sverige, Danmark, Nederländerna, Tyskland och Storbritannien). Man diskuterade hur man ska summera och utvärdera projektet och redovisa hur det gått. 2019 är sista året i projektet.

Kommunikation av projektet viktigt. En lista med exempel på arbetssätt och verktyg ska tas fram liksom en sammanställning av vad vattenråden arbetet med. Ekosystemtjänster en grundbult i hela arbetet.

Aktiviteter med arbetsgrupper

- Aktiviteter i samband med större möten
 - World Water Day 18-22 mars 2019
 - Water CoG-projektmöte i Göteborg i april 2019, vattenrådet deltar med utflykt vid Mölndalsån. (Peter kontakt med vattenmyndigheten som är värd för mötet)
- Informationsprojekt (Diskuteras vidare på särskilt arbetsmöte 23/11)
 - Skyltprojekt för Mölndalsån (*Exempel fr LONA-projekt i Säveån*
<http://www.melicamedia.se/snf/skyltar.htm>)
 - Vatten i skolan
 - Utställning på Mölndals museum
- Utbildningspaket med Inbjudan/Program (Diskuteras vidare på särskilt arbetsmöte 23/11)
 - Möte med tjänstemän (fokus ekosystemtjänster, vad kan vattenrådet bidra med)
 - Politikerutbildning (i början av 2019 när vi vet vilka som utsetts till de olika uppdragen).
 - Vattendragsvandringar (börja med den som redan planeras i Bollebygd)
- Kompetenshöjning av vattenrådet
 - "Dagens art" på vattenrådets möten. (Michael)
 - Utbildning i Vattendirektivet där Vattenmyndigheten/Länsstyrelsen bjuds in (feb-mars 2019 (Ove, Monica och Peter))
 - Ansvar för representanterna i vattenrådet att på vattenrådets möten informera om var som är på gång i den egna kommunen/organisationen som rör Mölndalsåns ARO

Vi kan nyttja kommunikatörer på Vattenmyndigheten för att nå ut. De kan ta fram inbjudningar och presentationer.

6. Diskussion kring framtida finansiering och organisation av vattenrådets verksamhet

Vattenrådet har för lite muskler och flera representanterna har inte tillräckligt med utrymme att lägga tid på arbete i vattenrådet.

Säveån har tagit fram förslag på finansiering från kommunerna med 2 kr/invånare inom avrinningsområdet. Detta är tänkt att finansiera en tjänst på 25-30 % samt mindre projekt. För större projekt söks särskilda projektbidrag. Beslutat i några kommuner men inte alla. Tänkt att börja gälla från 1/1 2019 men blir nog försenat.

För Mölndalsån skulle det bli:

Kommun	Antal inv	2 kr/inv	% av inv	Areal km2	% av ARO
Alingsås	51	102	0,0	0,7	0,3
Bollebygd	891	1 782	0,5	45,72	16,7
Göteborg	114 162	228 324	64,6	29,19	10,6
Härryda	17 801	35 602	10,1	131,82	48,0
Lerum	328	656	0,2	16,13	5,9
Mölndal	41 714	83 428	23,6	47,45	17,3
Partille	1 903	3 806	1,1	3,57	1,3
Summa	176 850	353 700	100 %	274,58	100%

En större finansiering av vattenrådet öppnar för att kunna arvoda ledamöter och att man kan ha en ordf från annan organisation än kommun. Det finns då också resurser att lägga mer tid på att söka pengar för åtgärder.

När/om det blir klart för Sävås vattenråd aktiverar även Mölndalsåns vattenråd ett liknande ärende.

7. Övriga frågor

- Informerades om samråd för en deponi i Härskogen för stora mängder schaktmassor i ett gammalt sandtag. Den som ansöker om tillstånd är Samgräv. De anlitar Sweco som konsult.

8. Nästa möte

Arbetsmöte hålls på GR den **23 november 2018 kl. 13-16** för arbete med informationsprojekt och utbildningspaket inom projekt Water CoG

Nästa ordinarie möte hålls på GR den **25 januari 2019 kl 10-12**

Ove Dröscher, ordf.

/Monica Dahlberg, sekr.